

АРГАНІЗАЦЫЯ ўЗАЕМАДЗЕЯННЯ З БАЦЬКАМІ ВЫХАВАНЦАў ПАДЧАС АРГАНІЗАЦЫІ АДУКАЦЫЙНАГА ПРАЦЭСУ НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

*Яно добра, а нават і трэба знаць
суседскую мову, але найперш трэба
знаць сваю.*

Ф. Багушэвіч

Сучасныя бацькі часта задаюцца пытаннем: навошта дзецям вывучаць і ведаць родную мову? Ёсць рэчы, якія вельмі цяжка растлумачыць словамі. Іх мы адчуваем сэрцам, душой. Удумайцеся, за што мы любім бацькоў, сваіх дзяцей? Ні за нешта! А проста таму, што яны нашы, нашы родныя! А як мы называем сваю мову? Правільна! Роднай! А родных нельга любіць за гэта ці за тое. Мы іх проста любім.

Важную ролю ў захаванні роднай мовы, далучэння дзяцей да духоўных каштоўнасцей народа, да культурнай спадчыны, мае ў першую чаргу, сям'я. Важнасць абумоўлена тым, што ў ёй дзіця знаходзіцца на працягу немалой часткі свайго жыцця. Тое, што дзіця ў дзіцячыя гады набывае в сям'і, ён захоўвае ў сваім жыцці. Менавіта таму, як у сям'і будуць ставіцца да беларускай мовы, якое месца адводзяць ёй ў асабістых зносінах будзе залежыць ўвага да роднай мовы ў сістэме адукацыі і іншых сферах грамадскага жыцця. Бацькі – першыя настаўнікі і выхавальнікі.

Дзіцячая літаратура і фальклор займаюць пачэснае месца ў агульнай сістэме духоўнага і мастацкага выхавання дашкольнікаў. Мастацкая літаратура – найбольш эфектыўны сродак далучэння выхаванцаў да беларускай мовы. З'яўляецца магчымасць праз літаратурны твор адкрыць дзіцяці свет слоўнага мастацтва, выхаваць цікавасць і любоў да кнігі, уменне яе слухаць і разумець, эмацыянальна адгукнуцца на ўяўляемыя падзеі, садзейнічаць і суперажываць героям, спачуваць ім – адным словам, закласці аснову літаратурнага выхавання дашкольнікаў, станаўлення іх як будучых слухачоў і чытачоў.

Актуальнасць выбранай тэмы абумоўлена тым, што у мінулым навучальным годзе адукацыйны працэс ва ўстановах дашкольнай адукацыі ажыццяўляўся па абноўленаму зместу вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі. Вучэбным планам прадугледжаны час на рэалізацыю задач адукацыйнай галіны “Мастацкая літаратура”, а ў інструктыўна-метадычным пісьме да пачатку 2019/2020 навучальнага года дадзены парады па планаванню і правядзенню работы ў дадзеным накірунку.

Сучасныя бацькі патрабуюць сучасных форм узаемадзеяння. Таму ўдзельнікі творчай групы вырашылі разгледзіць магчымасць выкарыстання квэстаў у рабоце з бацькамі. Што датычна пазнавальнага зместу квэстаў, тут удзельнікі творчай групы вырашылі звярнуць увагу на творы беларускай дзіцячай літаратуры. Сумесны квэст для бацькоў і дзяцей гэта магчымасць правесці час разам, даведацца пра нешта цікавае і пазнавальнае, адчуць

задавальненне і гордасць падчас сумеснай дзейнасці. Не забылі ўдзельнікі творчай групы і пра сучасныя магчымасці Інтэрнэту, адукацыйных web-рэсурсаў, якія трывала ўвайшлі ў наша жыццё.

Улічваючы вышэйадзначаныя фактары і была абзначана мэта работы абласной творчай групы намеснікаў загадчыкаў па асноўнай дзейнасці ў 2020 годзе – распрацоўка і апрабаванне актыўных і інтэрактыўных форм работы з бацькамі па далучэнні дзяцей дашкольнага ўзросту да беларускай мовы і нацыянальнай культуры.

Работа праводзілася ў 3 этапы.

Першы этап – пасяджэнне ўдзельнікаў творчай групы ў дыстанцыйнай форме (вебінар). У ходзе дадзенага мерапрыемства:

- падвялі вынікі работы абласной творчай групы намеснікаў загадчыкаў па асноўнай дзейнасці ўстаноў дашкольнай адукацыі Мінскай вобласці за 2019 год (Шаціла В.І., метадыст вучэбна метадычнага аддзела дашкольнай і пачатковай адукацыі ДУА «Мінскі абласны інстытут развіцця адукацыі»; Чарнавус А. В., намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУДА «Уздзенскі яслі-сад № 3»; Пятрова Д. Ю., намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Яслі-сад № 4 г. Стоўбцы»),

- прадставілі вопыт па выкарыстанню адукацыйнага квэста ў практыцы работы ўстановы дашкольнай адукацыі (Розум В. А., намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Старадарожскі дашкольны цэнтр развіцця дзіцяці»);

- далі парады і падзяліліся вопытам стварэння web-квэста як сучаснай інтэрактыўнай тэхналогіі і формы работы (Макарская А. В., намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Лёшніцкі яслі-сад Барысаўскага раёна»);

Другі этап – распрацоўка памятак па методыцы знаёмства дзяцей дашкольнага ўзросту з творамі мастацкай літаратуры (*дадатак 1*).

Трэці этап – сцэнарый квэста для бацькоў (бацькоў і дзяцей) на аснове твораў дзіцячай мастацкай літаратуры (*дадатак 2*).

Па выніках работы, на Google Дыску былі сабраны метадычныя распрацоўкі: сцэнарыі квэстаў; практычныя матэрыялы, якія можна дэманстраваць у праграме MS PowerPoint, раздрукаваць і выкарыстаць у рабоце; спасылкі на сэрвісы з web-квэстамі.

Тэматыка і фарматы квэстаў разлічаны як на “рэальны”, так і на “віртуальны” удзел бацькоў і выхаванцаў. Можна, напрыклад, адправіцца ў падарожжа з дзедам Барадзедам па ўсталяваным маршруце з перашкодамі, якія неабходна пераадолець, каб трапіць на канечны прыпынак. А можна, скарыстаўшыся спасылкай або QR кодам, атрымаць карту і накіравацца па гэтым жа маршруце ў віртуальнае падарожжа па казачнай краіне і ззнайсці Чароўнае слова.

Правядзенне ў рэальным фармаце такіх квэстаў як “Фальклорнае падарожжа”, “Па старонках кнігі”, “Падарожжа ў краіну казак”, “Падарожжа ў чароўную краіну казак”, “Падарожжа да Роднай Мовы” дазволіць дзецям і дарослым (бацькам і педагогам) пазнаёміцца з лепшымі ўзорамі беларускага

фальклору (загадкамі, пацешкамі, прыказкамі, скарагаворкамі), цудоўным светам беларускіх народных казак.

Павышэнню ўзроўня педагагічнай кампетэнтнасці бацькоў у пытаннях азнаямлення дашкольнікаў з беларускай мастацкай літаратурай будзе садзейнічаць выкарыстанне тэхналогіі web-квэстаў. Пры іх распрацоўцы удзельнікі творчай групы выкарыстоўвалі розныя сеткавыя рэсурсы:

- “Незвычайнае падарожжа з Дзедам Барадзедам” прадстаўляе інтэрактыўны плакат на сэрвісе Genialy;

- “Падарожжа ў краіну казак” распрацавана з дапамогай сервісаў LearningApps, Thinglink, Wordwall.net;

- “Ехаў казачнік Бай...” і “Прыгоды з Несцяркай” распрацавана з выкарыстаннем LearningApps, Wordwall.net і размешчаны на Google сайце.

Хочацца выдзяліць адукацыйны web-квэст “Ехаў казачнік Бай...”, распрацаваны Аксанай Валянцінаўнай Чарнавус, намеснікам загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУДА “Уздзенскі яслі-сад № 3”. У квэсце прадугледжаны гульнявыя комплексы для трох узроставак катэгорый дзяцей: ад 2 да 4 гадоў; ад 4 да 5 гадоў; ад 5 да 7 гадоў, што забяспечвае індывідуальна-дыферанцаваны падыход у навучанні дзяцей. Квэст уключае 26 інтэрактыўных гульнявых практыкаванняў, якія накіраваны на асваенне выхаванцамі адукацыйнай галіны “Мастацкая літаратура” вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі. Заданні створаны з выкарыстаннем разнастайных шаблонаў і ахопліваюць усе асноўныя жанры мастацкай літаратуры (фальклор, паэзія, апавяданне і г.д.), што дапамагае прыцягнуць увагу дзяцей і бацькоў. Падтрыманню цікавасці ў дзяцей і дарослых на працягу ўсяго квэсту спрыяе аўтарскі сюжэт, наяўнасць казачнага персанажу і стварэнне асабістай матывацыі дзяцей. Акрамя таго, прадугледжаны варыянты зваротнай сувязі з удзельнікамі квэсту і абмен уражаннямі.

Падводзячы вынікі, неабходна адзначыць прафесійную граматынасць усіх удзельнікаў творчай групы, крэатыўны падыход да спалучэння інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій з традыцыйнымі формамі, высокі ўзровень ІК-кампетэнтнасці, матываванасць да самаадукацыі і самаразвіцця, уменне працаваць сумесна з калегамі.

Больш падрабязна з распрацоўкамі ўдзельнікаў абласной творчай групы намеснікаў загадчыкаў па асноўнай дзейнасці можна пазнаёміцца, перайшоўшы па спасылках або QR-кодах, якія прадстаўлены ў дадатках.

Памяткі па методыцы знаёмства дзяцей дашкольнага ўзросту з творамі мастацкай літаратуры

Накірунак	Аўтар	Спасылка	QR-код
Успрыманне твораў мастацкай літаратуры	Андрыянава Юлія Пятроўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА "Яслі-сад № 2 г.Мар'іна Горка" Беякова Вольга Рыгораўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА "Яслі – сад № 6 г. Чэрвеня"	https://drive.google.com/file/d/1R0W15U90gf_PFi0eyzBoGfgPy4Dr7KIY/view?usp=sharing	
Навучанне дзяцей пераказу	Наумава Ларыса Валер'еўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Яслі-сад № 1 г.Дзяржынска» Навіцкая Святлана Канстанцінаўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Азяріцкаслабадскі дзіцячы сад»	https://drive.google.com/file/d/1s3riZQCH5ZLmNVACbrR0bhVPwqKOTdXF/view?usp=sharing	
Азнаямленне з паэзіяй	Пятрова Дар'я Юр'еўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА "Яслі-сад № 4 г.Стоўбцы" Чарнавус Аксана Валянцінаўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУДА "Уздзенскі яслі-сад № 3" Дурэйка Дар'я Аляксандраўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА "Яслі-сад № 3 г.Вілейкі" Ксяндзова Наталля Ўладзіміраўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА "«Дашкольны цэнтр развіцця дзіцяці "Сонейка" г. Крупкі"	https://drive.google.com/file/d/1LVII1x0aAwZFOC9jf4eYIi_of3CT_4eC/view?usp=sharing	
Азнаямленне з кніжнай графікай і ілюстрацыяй	Рубацкая Наталля Генадзьеўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Яслі-сад № 3 "Пралеска" г. Воложын» Худніцкая Алена Уладзіміраўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Дашкольны цэнтр развіцця дзіцяці г. Салігорска»	https://drive.google.com/file/d/1whgzdCH0CxQ2bBMnrSOM89mJxv5wCrPu/view?usp=sharing	

Драматызацыя і інсцэніраванне мастацкіх твораў	<p>Пятрова Дар’я Юр’еўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА “Яслі-сад № 4 г.Стоўбцы”</p> <p>Чарнавус Аксана Валянцінаўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА “Уздзенскі яслі-сад №3”</p>	https://drive.google.com/file/d/1j=wGVOPeybQR0iEMbjESAWC0ovQpG2F2/view?usp=sharing	
Літаратурныя забавы і святы	<p>Розум Вольга Аляксандраўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА “Старадарожскі дашкольны цэнтр развіцця дзіцяці”</p>	https://drive.google.com/file/d/1b16VLXfeo5fw156s3RW8QaHzVzVjRGck/view?usp=sharing	
Мастацка-маўленчая дзейнасць	<p>Макарская Алена Віктараўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА “Лошніцкі яслі-сад Барысаўскага раёна”</p>	https://drive.google.com/file/d/1nngCYw9UBuEsZi2V0KQijHEUZrF_OmS7/view?usp=sharing	

Адукацыйныя квэсты для бацькоў і выхаванцаў

Назва	Форма	Аўтар	Змест	Спасылка	QR-код
Фальклорнае падарожжа	Квэст для для выхаванцаў 5-6 гадоў і іх бацькоў	Андрыянава Юлія Пятроўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Яслі-сад № 2 г. Мар’іна Горка»	1. Сцэнарый 2. Гульнявыя заданні ў фармаце прэзентацыі MS PowerPoint	https://drive.google.com/drive/folders/18eA3Iib1yXvehOTwE43ZzcNtu5pIqVib?usp=sharing	
Падарожжа ў краіну казак	Web-квэст для бацькоў і выхаванцаў ад 5 да 6 гадоў	Пятрова Дар’я Юр’еўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА “Яслі-сад № 4 г. Стоўбцы”	Web-квэст (канструктар сайтаў wix.com)	https://darapetroval11.wixsite.com/mysite-1	
Ехаў казачнік Бай...	Web-квэст для бацькоў і выхаванцаў ад 2 да 7 гадоў	Чарнавус Аксана Вялянцінаўна , намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУДА «Уздзенскі яслі-сад № 3»	Web-квэст (сэрвіс Google Sites)	https://sites.google.com/view/web-cvest-ehay-kazatnic-bai/%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D1%9E%D0%BD%D0%B0%D1%8F-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D0%B0	

Падарожжа ў чароўную краіну казак	Квэст для бацькоў і выхаванцаў ад 5 да 7 гадоў	Розум Вольга Аляксандраўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Старадарожскі дашкольны цэнтр развіцця дзіцяці»	1. Сцэнарый 2. Гульнявыя заданні ў фармаце прэзентацыі MS PowerPoint	https://drive.google.com/drive/folders/1RPdDIGrXsXYzva6wG1B57L_1xTZ0BRSz?usp=sharing	
Прыгоды з Несцяркай	Web-квэст для бацькоў	Макарская Алена Віктараўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Лошніцкі яслі-сад Барысаўскага раёна»	Web-квэст (сэрвіс Google Sites)	https://drive.google.com/drive/folders/1r6IrxI9X47KgJ6WioYa6rkAeJvMAfPLw?usp=sharing	
Падарожжа да Роднай Мовы	Квэст для бацькоў і выхаванцаў ад 5 да 7 гадоў	Ксяндзова Наталля Уладзіміраўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Дашкольны цэнтр развіцця дзіцяці «Сонейка» г. Крупкі»	1. Сцэнарый 2. Раздатачны матэрыял для выканання заданяў (для разрукоўкі)	https://drive.google.com/drive/folders/1R19SpwE3c8MpjVzx-c6AyrycQpxxcobo?usp=sharing	
Незвычайнае падарожжа з Дзедам Барадзедам	Квэст для бацькоў і дзяцей 4-6 гадоў (2 варыянты: рэальны і інтэрактыўны)	Рубацкая Наталля Генадзьеўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Яслі-сад № 3 “Пралеска” г. Воложын»	1. Сцэнарый 2. Інтэрактыўны квэст (інтэрактыўны плакат Genialy)	https://view.genial.ly/5f74f932b3bb1f0d011a645f/interactive-image-kvest-nezvyhajnae-padarozhzha-z-dzedam-baradzedam	

<p>Падарожжа ў краіну казак</p>	<p>Інтэрактыўны квэст для бацькоў і дзяцей 4-5 гадоў</p>	<p>Худніцкая Алена Уладзіміраўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА «Дашкольны цэнтр развіцця дзіцяці г. Салігорска»</p>	<p>Квэст ў фармаце прэзентацыі MS PowerPoint</p>	<p>https://drive.google.com/drive/folders/1uPST72YEeNe6NhOItLqs4wo0sV0t-lfc?usp=sharing</p>	
<p>Па старонках кнігі</p>	<p>Квэст для бацькоў</p>	<p>Дурэйка Дар'я Аляксандраўна, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці ДУА "Яслі-сад № 3 г. Вілейкі"</p>	<p>1. Сцэнарый 2. Гульнявыя заданні ў фармаце прэзентацыі MS PowerPoint</p>	<p>https://drive.google.com/drive/folders/1X_xlSt1YkVnRa3SFDGKflPp2rFJeGg?usp=sharing</p>	